

[Martin Sørensen (Peterslund).]

Haab, at det ikke vil være muligt i det lange Løb at tilsidesætte de sædvanlige økonomiske Love under denne store Krig, da Levnedsmidlerne vil stige i Pris, idet Produktionen i de krigsførende Lande og de med dem forbundne Lande maa gaa ned, naar Mændene er optaget af Krigsbeskæftigelse. Endnu har vi Avlen fra 1939 til Fredspriser. Det er ikke alene i Danmark, men det er over hele Verden, at man lever paa Avlen fra 1939, en Avl, der er frembragt til Fredspriser. Avlen fra 1940 skal saavel her i Landet som i de andre Lande frembringes til Krigspriser; det vil derfor næppe være muligt at holde den store Produktion oppe, og det vil næppe heller være muligt at holde Priserne nede paa et Niveau, der ikke dækker de forøgede Produktionsomkostninger. Derfor haaber vi, hvis der ellers ikke indtræffer en Katastrofe, at Priserne vil blive bedre for Produkterne af Avlen af 1940. Det synes jeg, man bør fremhæve som et af de faa svage Lyspunkter for Fremtiden i en ellers mørk og usikker Tid.

Med disse faa Bemærkninger skal jeg tillade mig paa mit Partis Vegne at anbefale Lovforslaget til velvillig og hurtig Behandling og endelig Vedtagelse i det høje Lands-ting.

J. S. Foget: Der blev forleden Dag sagt om et æret Medlem af dette høje Ting, at han talte ud ad Vinduerne. Jeg vil gerne forsøge særlig at tale til Medlemmerne her i Tinget; af pressemæssige Grunde er jeg desuden afskaaret fra at tale gennem Vinduerne, og jeg henvender mig til det høje Tings Medlemmer i det svage Haab, at dog nogle Tvivlere vil forstaa, hvor alvorligt Forholdene ligger.

Lovforslagets Titel er jo: Udgligning af Misforholdet mellem Landbrugets Eksportpriser og Produktionsomkostninger. Jeg vil gerne først underkaste dette Forhold en nærmere Prøvelse. Der er sikkert ingen her i Salen, der vil modsige mig, naar jeg hævder, at Produktionsomkostningerne for hver enkelt af Landbrugets Produktionsgrene rundt regnet er fordoblet siden 1914, skønt Produktionskapaciteten er sat op i dette Tidsrum med 50 pCt. for Smør og Flæsk og tredoblet for Æggenes Vedkommende, medens Kreatureksporten er nogenlunde uforandret. Sammenligner jeg Aarene 1909—14 med Aarene 1938—39 og sætter Priserne i 1909—14 til 100, faar vi for Arbejdsløn Indekstallet 239, for Inventarudgifter 188, Bygningsomkostninger 205, Ejendomsskatter 291, Foderkager 116,

Kunstgødning 97; i Gennemsnit vil dette give omtrent 200. Opgør man Stigningen i Landbrugets Produktpriser, bliver Gennemsnittet derimod kun 126. Dette var Gennemsnittene for 1938—39, men ingen vil benægte, at Udgifterne siden da er steget meget væsentligt, saa at vi nu snarere har et Udgifts-Indekstal paa ca. 250, svarende til en yderligere Prisstigning paa 25 pCt., medens Landbrugets Produktpriser ikke ligger højere, snarere lavere. Skulde man paa denne Basis — og Tallene stammer fra Forstander Overgaard, Ladelund — regne med en Tilmærmelse mellem Produktionsomkostninger og Eksportpriser, vilde det sige, at Eksportpriserne rundt regnet skulde fordobles. Dette vil jeg dog ikke stille Krav om, thi dels laa Priserne i 1909—14 sikkert noget over Produktionsomkostningerne, dels er Produktionen nu mere rationaliseret og dermed billigere. Men naar vi nu skal indstille os paa en saa væsentlig Reduktion af vor Eksport til England, som England forlanger, med ca. en Trediedel af Flæskeeksporten og ca. Halvdelen af Smøreksporten, bliver Produktionen af den nedskaarne Mængde selvsagt relativt dyrere. Skal vi skønsnæssigt anslaa Produktionspriserne paa det her givne Grundlag, tror jeg, man vil være enig med mig i, at de i hvert Tilfælde ligger omkring det dobbelte af 1914-Priserne. Dette vil igen sige, at Smørprisen skulde være paa godt 4 Kr., Baconprisen paa ca. 2 Kr. og Ægprisen paa ca. 2 Kr. 40 Øre. Sammenligner vi nu disse Priser med de i Lovforslaget stipulerede, kommer vi til det Resultat, at Smørprisen er ansat 1 Kr. for lavt, Ægprisen ligeledes 1 Kr. for lavt pr. kg, medens Baconprisen nogenlunde svarer til det nødvendige.

De i Lovforslaget nævnte Priser er imidlertid kun Maksimumspriser og vil langtfra kunne naas ved Lovforslagets Gennemførelse. Den Forhøjelse af Priserne, som faktisk opnaas, vil antagelig andrage ca. 11 pCt., og herfra gaar de hidtidige 6 pCt., saa at den mærkbare Forhøjelse kun bliver ca. 5 pCt. Landbruget kan altsaa gøre Regning paa følgende Priser, forudsat at Noteringen fra sidste Uge holder: Smør 2 Kr. 45 Øre, Flæsk 1 Kr. 70 Øre og Æg 1 Kr. 26 Øre, hvilket ikke kan undgaa at afføde en Skuffelse i Landbruget. Som Resultat af de sidste Maaneders Foretelser maa man da regne med, at Priserne bliver for Smør 2 Kr. 45 Øre i Stedet for 4 Kr., for Flæsk 1 Kr. 70 Øre i Stedet for 2 Kr. og for Æg 1 Kr. 26 Øre i Stedet for 2 Kr. 40 Øre.

Vedrørende den Forjættelse, som selve